

Etelä-Karjalan oma "Islannin malli"

Aija Rautio 9.2.2024

15.2.2024

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Mikä on "Islannin malli"?

- Yhteisöllinen ja elämäntapamuutokseen verrattava malli
- Islannin mallissa yhteistyön lähtökohtana on lapsen ja nuoren näkökulma, ei toimintojen järjestämisen näkökulma. Malli ei ole mikään projekti vaan tarkoitus on muuttaa ajattelutapaa pitkällä aikavälillä ja pysyvästi.
- Islannin mallin taustalla on nuorten alkoholinkäyttöön ja tupakointiin liittyvät ongelmat, joihin havahduttiin 1990-luvulla. Yhteisöllinen malli on rakentunut yksituumaisesti aktiivisen ja laajan yhteistyön kautta.
- Mitä Islannissa on tehty? Myönteisen kehityksen taustalla on useita tekijöitä, mutta mallissa keskitytään rinnakkain kolmeen eri osa-alueeseen: lapsiin, aikuisiin ja yhteisöön.
 - Ehkäisevän päihdevalistuksen sijaan islantilaiset panostavat siihen, että lapsille ja nuorille tarjotaan ohjattua toimintaa, jotta heillä on jotain tekemistä vapaa-aikanaan.
 - Vanhemmuutta tuetaan erilaisten vanhempainyhdistysten kautta sopimuksin ja sitoumuksin. Vanhemmat ovat läsnä sekä koulun arjessa että erilaisissa tapahtumissa. Tavoitteena on, että vanhemmat viettäisivät enemmän aikaa lastensa kanssa.

Mitä on tähän mennessä tehty?

- Sally pitänyt "hissipuheen" maakuntatapahtumassa ja käynyt keskustelua Etelä-Karjalan Islannin mallista kuntajohtajien kanssa
 - Asialle näytetty alustavasti ns. vihreää valoa
- EKHVA järjestää maakunnallisen seminaarin 8.3. klo 9 -15.00 Lappeenrantasalissa
 - Seminaari streemataan, jotta mahdollisimman moni voisi osallistua
- 10-14.3. edustajat hyvinvointialueelta ja kunnista matkustavat Islantiin hakemaan oppia kansainvälisestä seminaarista
 - Mukana ainakin; LPR, Taipalsaari, Savitaipale, Ruokolahti ja Rautjärvi
- Toukokuun lakisäateisten kuntaneuvottelujen teemana on Etelä-Karjalan "Islannin malli". Neuvotteluissa päätetään sitoutuvatko kunnat teemaan ja ratkeaa lähteekö ohjelmatyö maakunnassamme liikkeelle
 - Mikäli kunnat sitoutuvat, niin hyvinvointialue koordinoi kokonaisuutta ja palkkaa työntekijän
 - Kunnat käytännössä tuottavat toimenpiteet

Maakunnalliseen seminaariin 8.3. "Save the date" viestin saaneet

KUNTIEN kirjaamot

- toimialueiden johtajat, jotka vastaavat seuraavista kokonaisuuksista: sivistystoimi, koulutoimi, liikuntatoimi, nuorisotoimi, tekninen toimi, kulttuuritoimi ja lisäksi HYTE-vastaavat.
- kuntien johtoryhmät
- kunnanhallituksen ja -valtuuston puheenjohtajistot
- Ylä- ja alakoulujen rehtorit
- nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston puheenjohtajat

EKHVA

- EKHVA johtoryhmä
- Aluevaltuutetut + varat
- Vaikuttamistoimielimien pj:t
- HYTE-ohjausryhmä
- Perhepalvelujen johtotiimi
- Edustajat toimialueilta
 - Terveyspalvelut
 - Arjen tuen palvelut
 - Pelastustoimi
 - Yleiset palvelut
- HYTE-kärkihjelmien vetäjät

MUUT

- Maakuntaliitto
- Poliisi
- Maakunnan oppilaitokset
- Seurakunta
- Socom
- E-K järjestöjen toiminnanjohtajia (*Heini Maijanen)
- E-K urheiluseurojen toiminnanjohtajat (* Eklu)

*listauksen koonnut

Seminaari 8.3. klo 9-15.00

- Ohjelma ja kutsu valmistuu & lähtee viikolla 7
- Seminaari tuottaa lisätietoa Islannin mallista ja vastaa kysymyksiin
- Ennakkokysymyksiä seminaariin voi esittää esim. joistain kuntien tunnistamista haasteista
- kysymykset lähetetään Aijalle ennen seminaaria (aija.rautio@ekhva.fi)

Taustatiedot ja Planet Youth

Ohjelmatyön pohjaksi tehdään alueen 9-luokkalaisille taustakysely

- 31.12.2022 Etelä-Karjalassa oli 1250 9-luokkalaista
- Yläasteita 17 kpl
- Kyselyn tulokset jaetaan neljään alueeseen:
 - LPR
 - IMA
 - Pohjoisen alueen kunnat
 - Länsialueen kunnat
- Kuntien toivotaan nimeävän vastinparit E-K mallin valmisteluun ja ilmoittavan siitä Aijalle

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue